

Sygn. akt: WZ 7/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Steckiewicz

Protokolant : Ewa Śliwa

przy udziale Macieja Nowaka prokuratora Prokuratury Okręgowej delegowanego do Prokuratury Krajowej
w sprawie płk. rez. M. S., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 20 czerwca 2017 r. zażalenia płk. rez. M. S. na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W.z dnia 27 kwietnia 2017 r., w przedmiocie rozstrzygnięcia o dowodach rzeczowych, po wysłuchaniu wniosku Prokuratora

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Po uprawomocnieniu się wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 lutego 2016 r., którym umorzono, z uwagi na przedawnienie karalności, postępowanie przeciwko płk. rez. M. S. oskarżonemu o popełnienie przestępstwa określonego w art. 231 § 1 k.k., Sąd ten postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2017 r. rozstrzygnął o dowodach rzeczowych występujących w niniejszej sprawie.

Należy dodać, że sprawa karna toczyła się w trybie niejawnym, a niektóre dowody oznaczonych było klauzulą „ściśle tajne”.

Wojskowy Sąd Okręgowy postanowił, co następuje:

„ I. pozostawić w aktach sprawy, jako integralną część materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, niżej wskazane dowody rzeczowe:

1. dokumenty wskazane w postanowieniu w przedmiocie dowodów rzeczowych z k. 197-199, a opisane w akcie oskarżenia w pkt. IVA/ w podpunktach od 1 do 6 (k. 8649 akt sprawy);

2. dokumenty wskazane w postanowieniu w przedmiocie dowodów rzeczowych z k. 679-683, a opisane w akcie oskarżenia w pkt. IVB/ w podpunktach od 1 do 80 (k. 8649 - 8651 akt sprawy);

3. dokumenty, rzeczy i nośniki informacji wskazane w postanowieniu w przedmiocie dowodów rzeczowych z k. 7525-7531, a opisane w akcie oskarżenia w pkt. IVC/ w podpunktach od 1 do 153, od 157 do 158 oraz od 161 do 162 (k. 8651-8655 akt sprawy);

II. występujące w sprawie, niżej opisane dowody rzeczowe, zwrócić osobie uprawnionej, to jest płk rez. M. S.:

1. list płk. M. S. do T. S. z dn. 05.01.2005r. wskazany w postanowieniu w przedmiocie dowodów rzeczowych z k. 197-199, opisany w akcie oskarżenia w pkt. IVA/ w podpunkcie 7 (k. 8649 akt sprawy), a przechowywany w kopercie na k. 196 akt sprawy, po uprzednim wykonaniu uwierzytelnionej kserokopii tego listu, którą umieścić w kopercie na k. 196 akt sprawy;

2. notatnik w twardej oprawie z napisem „t. 2005” z odręcznymi zapiskami wewnątrz, opisany w akcie oskarżenia w pkt. IVC/ w podpunkcie 155 (k. 8655 akt sprawy), a przechowywany w depozycie sądowym (kwit depozytowy Nr 3/16 z dnia 28.11.2016r. poz. 32), po uprzednim, komisyjnym usunięciu z tego dowodu rzeczowego kart zawierających informacje o charakterze niejawnym stanowiące tajemnicę służbową (tj. karty zawierające strony: 265, 300, 358-366) i państwową (tj. karty zawierające strony: 260, 261, 267, 342-345, 351); usunięte karty umieścić w opieczętowanej i oznaczonej kopercie i dołączyć do akt sprawy;

3. notatnik w twardej oprawie z napisem „L. ” koloru czarnego z odręcznymi zapiskami wewnątrz, opisany w akcie oskarżenia w pkt. IVC/ w podpunkcie 156 (k. 8655 akt sprawy), a przechowywany w depozycie sądowym (kwit depozytowy Nr 3/16 z dnia 28.11.2016r. poz. 33), po uprzednim, komisyjnym usunięciu z tego

dowodu rzeczowego kart zawierających informacje o charakterze niejawnym stanowiące co najmniej tajemnicę służbową (tj. karty zawierające zapiski z dni 31.12.2005-05.01.2006, 11.01.2006, 13.01.2006); usunięte karty umieścić w opieczętowanej i oznaczonej kopercie i dołączyć do akt sprawy;

4. notatnik w twardej oprawie z napisem „A.”, opisany w akcie oskarżenia w pkt. IVC/ w podpunkcie 154 (k. 8655 akt sprawy), a przechowywany w depozycie sądowym (kwit depozytowy Nr 3/16 z dnia 28.11.2016r. poz. 31);

5. dysk twardy Western Digital Caviar, opisany w akcie oskarżenia w pkt. IVC/ w podpunkcie 159 (k. 8655 akt sprawy), a przechowywany w depozycie sądowym (kwit depozytowy Nr 3/16 z dnia 28.11.2016r. poz. 36), po uprzednim przesłaniu go do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego celem usunięcia z tego dowodu rzeczowego dokumentu o charakterze niejawnym [...].

III. występujący w sprawie dowód rzeczowy w postaci dysku twardego 2,5 cala - z notebooka F. - opisany w akcie oskarżenia w pkt. IVC/ w podpunkcie 160 (k. 8655 akt sprawy), a przechowywany w depozycie sądowym (kwit depozytowy Nr 3/16 z dnia 28.11.2016r. poz. 37) zwrócić osobie uprawnionej, to jest K. S. po uprzednim przesłaniu go do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego celem usunięcia z tego dowodu rzeczowego dokumentów niejawnych:

- pt. „M.”, oznaczonego klauzulą CONFIDENTIAL, ujawnionego w pliku o nazwie „Dc11”;
- pt. „R.”, oznaczonego klauzulą CONFIDENTIAL UE, ujawnionego w pliku o nazwie „plac0002_r02_confidentiel”;
- pt. „R.”, oznaczonego klauzulą CONFIDENTIAL UE, ujawnionego w pliku o nazwie „plac0002_r06_i1_confidentiel”;
- pt. „R.”, oznaczonego klauzulą CONFIDENTIAL UE, ujawnionego w pliku o nazwie „plac0104_r01_i01_restreint”;
- pt. „R.”, oznaczonego klauzulą CONFIDENTIAL UE, ujawnionego w pliku o nazwie „plac0104_r02_i01_restreint”;
- pt. „R.”, oznaczonego klauzulą CONFIDENTIAL UE, ujawnionego w pliku o nazwie „plac0104_r03_i01_restreint”;
- pt. „R.”, oznaczonego klauzulą CONFIDENTIAL UE, ujawnionego w pliku o nazwie „plac0104_r05_i01_restreint”.

Na to postanowienie płk rez. M. S. złożył zażalenie na rozstrzygnięcia zawarte w pkt. I i II, którym zarzucił:

„mające istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia naruszenie przepisów prawa, a to:

- 1) art. 92 kpk w zw. z art. 2 § 1 pkt 1-4 i § 2 kpk, a także art. 4 kpk polegające na przyjęciu za podstawę postanowienia ujawnionych w toku postępowania niektórych tylko okoliczności, arbitralnie wybranych, z jednoczesnym pominięciem innych;
- 2) art. 167 kpk polegające na naruszeniu spoczywającego na organie procesowym obowiązku poszukiwania i zebrania wszelkich dostępnych dowodów, które mogą przyczynić się do pełnego wyjaśnienia okoliczności sprawy, w tym także ustalenia i wyszczególnienia w treści pełnej listy przedmiotów, których zaboru z mojego mieszkania w M. na Białorusi oraz zatrzymania z mieszkania w W. dopuściły się osoby trzecie znane Sądowi, a które to przedmioty (materiały, nośniki itp.) okazały się zbędne lub nieprzydatne do dalszego procedowania;
- 3) art. 230 kpk oraz 231 kpk - polegające na pominięciu istotnych zdarzeń dotyczących postępowania organów procesowych oraz usankcjonowaniu nieprawidłowości i zaniechań w działaniu ww. organów w odniesieniu do obowiązków nałożonych prawem, wobec czego nie może istnieć pewność co do zakresu przedmiotowego i podmiotowego zaskarżonego postanowienia (...).”

Podnosząc te zarzuty żalący się wniósł o „uchylenie zaskarżonego postanowienia i wydanie rozstrzygnięcia odnośnie zwrotu wnioskowanych materiałów osobie uprawnionej lub skierowanie (sprawy) do ponownego rozpatrzenia”.

W uzasadnieniu zażalenia, jego autor zarzucił Sądowi, że dokonał całościowej (am block”) oceny dowodów, bez rzeczywistej, jednostkowej ich weryfikacji pod kątem aktualnej klauzuli niejawności oraz osób uprawnionych do ich posiadania. Żalący się stwierdza, że oceny takiej powinny dokonać „osoby

posiadające stosowne uprawnienia i kompetencje w przedmiotowym zakresie. I nie mogą to być osoby z zainteresowanej rozstrzygnięciem SKW, które w trakcie prowadzonego przed Sądem postępowania skompromitowały siebie i Służbę brakiem wiedzy fachowej, doświadczenia i profesjonalizmu”.

W ocenie płk. rez. M. S. Wojskowy Sąd Okręgowy niesłusznie uzależnił „zwrot materiałów od usunięcia z ich zawartości rzekomo niejawnych informacji”, bowiem od daty ich wytworzenia minęło kilkanaście lat i tym samym utraciły one nadane im wcześniej gryfy (dotyczy postanowienia zawartego w pkt. II).

Autor zażalenia zarzuca też Wojskowemu Sądowi Okręgowemu , że ten „zaaprobował bez żadnych wątpliwości” odpowiedź SKW (na pismo Sądu – dopisek SN), że „nie jest znany” los niektórych dokumentów, których zwrotu domagał się płk rez. M. S. W przekonaniu wymienionego oficera Sąd powinien te wątpliwości starać się wyjaśnić (obraza art. 230 k.p.k. i art. 231 k.p.k.).

W końcowej części uzasadnienia płk rez. M. S. zgłasza zastrzeżenia do pracy b. WSI i Prokuratury Okręgowej , zarzucając tym organom nieprawidłowości w postępowaniu z zatrzymanymi dowodami, a w szczególności (dotyczy Prokuratury) niezweryfikowanie ich, co miałoby polegać na ich zwrocie właścicielowi lub złożeniu do depozytu sądowego.

Uznając zażalenie za nieuzasadnione Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Oceniając generalnie wniesiony środek odwoławczy należy stwierdzić, że w części nie dotyczy on problematyki, która mogła być przedmiotem postępowania zażaleniowego i tym samym uzasadnionym zarzutem pod adresem Sądu. Ponadto, część zawartych w zażaleniu zarzutów, a także ich uzasadnienie, są ze sobą sprzeczne, pozostałe natomiast – gołosłowne, lub nie dotyczą kwestii, które leżałyby w kompetencji Sądu.

W kwestii pierwszej, przede wszystkim należy zwrócić uwagę na następujące zagadnienia.

Wojskowy Sąd Okręgowy wydając zaskarżone postanowienie zajął się tylko tymi dowodami, które wymieniono w akcie oskarżenia i następnie przekazano mu je

do dyspozycji. Zasadność takiego postępowania Sądu nie może budzić wątpliwości, co przyznaje zresztą płk rez. M. S. w swoim zażaleniu stwierdzając, że „Zrozumiałym jest, że Sąd nie jest władny rozstrzygać w zakresie przedmiotów, nie przekazanych do jego dyspozycji...”. Nawiązując do odpowiedzi SKW, że nie ustalono, gdzie te dokumenty, rzeczy (dowody ?) mogą się znajdować, czyni Sądowi zarzut nierozliczenia „... tych organów, które w procesie rażąco nie dopełniły obowiązków lub zaniechały ich realizacji w sposób celowy lub niezamierzony”.

Zarzuty te są bezpodstawny, bowiem Sąd decydując o dowodach, mógł zająć się tylko tymi, które zostały przekazane mu na czas rozpoznania sprawy, co też uczynił, a swoje stanowisko przekonująco uzasadnił.

W kwestii dalszej, dotyczącej weryfikacji zgromadzonych w sprawie dowodów w postaci dokumentów, listów, rzeczy, notatników i dysków, szczegółowo wymienionych w pkt. I i II postanowienia.

Jak wynika z treści postanowienia i jego uzasadnienia niektóre z tych dowodów pozostawiono w aktach sprawy (wymienione zostały w pkt. I postanowienia), pozostałe zaś nakazano zwrócić osobom zainteresowanym po uprzednim usunięciu z nich informacji o charakterze niejawnym, stanowiących tajemnicę państwową. Jak wynika z końcowej, dyspozytywnej części postanowienia, organem, któremu te prace zostaną zlecone do wykonania ma być Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Autor zażalenia zgadza się co do istoty rzeczy i widzi potrzebę oceny materiału dowodowego, który należy zwrócić, pod kątem ich jawności, bądź niejawności przez „osoby posiadające stosowne uprawnienia i kwalifikacje”, z tym jednak zastrzeżeniem, że nie mogą to być „osoby z zainteresowanej rozstrzygnięciem SKW”.

Odnosząc się do tego zarzutu i uznając go za niesłuszny należy zwrócić uwagę, że stosownej weryfikacji dowodów ma dokonać ABW.

Wojskowy Sąd Okręgowy odnosząc się do żądania wydania zainteresowanemu nie tylko dowodów przekazanych Sądowi, ale również innych rzeczy zabezpieczonych przez SKW (kwestia ta zawarta została również podniesiona w zażaleniu) wywiódł, że nie może rozstrzygać o przedmiotach nie przekazanych mu do dyspozycji. Pogląd ten jest słuszny i dlatego zażalenie w odniesieniu do tej kwestii nie może być uwzględnione. Poza możliwościami Sądu była też weryfikacja zasadności pisma SKW (następcy WSI), z którego wynikało, iż nie jest znany tej służbie los rzeczy, których zwrotu domagał się płk rez. M. S. w swoim piśmie i na posiedzeniach Sądu.

Z uwagi na powyższe postanowiono, jak na wstępie.

kc

Pouczenie: Na niniejsze postanowienie zażalenie nie przysługuje (art. 426 § 1 k.p.k.)